

Millaiseen tulevaisuuden matkailuun osallistumme?

Wame Lucretia Hambiran lektion aloitus lehtemme tässä numerossa kuulostaa hyvin tutulta: kansalliset sanomalehdet ovat viime aikoina kertoneet kilvan matkailun kasvusta. Hambiran väitöstutkimuksen kohteena olleen Botswanan matkailun tavoin Suomen matkailun kasvua on tänä vuonna hehkutettu raportoimalla saavutetuista haamurajoista (6 miljoonan yöpymisen raja), kasvuprosenteista, kansainvälisten matkailijoiden määrästä ja sijoituslukemista verrattuna muihin matkailumaihin. Hambiran väitöstutkimus ei kuitenkaan käsitellyt matkailun kasvua vaan sitä, miten päättäjät ja matkailutoimijat suhtautuvat ilmastonmuutokseen. Tulokset osoittivat, että suhtautuminen on jokseenkin huoletona, mikä saattaa johtua ilmastonmuutoksen näkemisestä tulevaisuuden – ei käsillä olevan ajan – ongelmana.

Voimakkaasti kasvavan matkailualan tulevaisuuden suuntien, hallinnan ja käytäntöjen hahmottaminen on haastavaa. Tulevaisuuden tutkijat kuitenkin painottavat, että tulevaisuus tapahtuu tässä ja nyt – se tapahtuu niissä valinnoissa, joita nyt teemme, ja esimerkiksi valintojemme taustalla vaikuttavien arvojen tunnistamisessa (Kyyrä, 2017). Sen lisäksi, että pyrimme hahmottamaan, kuinka tutkimustemme kohteena olevat matkailutoimijat, matkailijat, paikalliset asukkaat tai päättäjät tuottavat tulevaisuutta tämän hetken toiminnastaan käsin, voimme myös pohtia, kuinka me tutkijat ja asiantuntijat tuotamme tulevaisuutta omista valinnoistamme käsin. John Law ja John Urry kirjoittivatkin vuonna 2004 *Economy and Society* -lehdessä, että meidän tulisi tutkijoina pohtia, millaisia todellisuuksia pyrimme tutkimustemme kautta esittämään ja luomaan. Akateemisen elämän pyörteessä meiltä vaaditaan hyvää keskittymiskykyä, jotta pystymme pysähtymään ja pohtimaan, millaista tulevaisuutta valintamme tässä ja nyt mahdollisesti tuottavat. Millaisiin tulevaisuuden matkailun käytäntöihin ja järjestyksiin osallistumme tutkimuksillamme (Jóhannesson, Ren & van der Duim, 2012)?

Matkailututkimus-lehden tämän numeron artikkelien voidaan ajatella osallistuvan esimerkiksi sellaisten järjestysten esiin tuomiseen, jotka huomaamatta vaikuttavat viihtymiseen ja hyvinvointiin. Satu Parjasen artikkelissa tarkastellaan hiihdon maailmanmestaruuskilpailujen vaikutuksia Lahden keskustan elinvoimaisuuteen. Parjasen tutkimuksen tulokset osoittivat MM-kisojen tuoneen kaupungin keskustaan uudenlaista ja kaivattua vilskettä – ja vaikuttaneen erityisesti yrittäjien kokemaan yhteisöllisyyden tunteeseen ja kotikaupunkiylpeyteen. Nämä tunteet olivat syntyneet konkreettisten yhteisten tekemisten kautta. Miia Mäkisen, Outi Ranta-

lan ja Kaarina Tervo-Kankareen artikkelissa puolestaan on kyse monitieteisestä, luontomatkailukohteen suunnittelua koskevasta vuoropuhelusta Väylänvarrella Länsi-Lapissa. Asuttamisen näkökulmaa soveltamalla he pyrkivät tuomaan luontomatkailukohteen suunnitteluprosesseihin mukaan luontosuhdetta edistäviä näkökulmia.

Monika Lüthjen ja Ritva Saaren kirjallisuuskatsauksessa kysytään, miksi matkailukohteen paikallinen ruoka kiinnostaa matkailijoita. Lüthjen ja Saaren mukaan tutkimukset ovat toistaiseksi pyrkineet kattamaan kaikki ne merkitykset, joita paikalliseen ruokaan matkailijoiden näkökulmasta sisältyy. He kannustavat tutkijoita soveltamaan jatkossa sellaisia lähestymistapoja, joissa keskitytään avaamaan tarkemmin paikalliseen ruokaan liittyviä yksittäisiä merkityksiä ja niihin liittyvää teoreettista keskustelua.

Käsillä olevan numeron puheenvuorot nostavat esiin muun muassa erilaisten tutkimusaineistojen mahdollisuuksia: Pasi Satokangas ja Markku Vieru pohtivat, miten tietoja vedenkulutuksen muutoksista voitaisiin käyttää keinona arvioida matkailun kasvun todellista määrää. Tea Koskelan puheenvuorossa puolestaan kuvataan twiitti-aineiston pohjalta tehdyn pro gradu -tutkimuksen tuloksia. Koskelan mukaan Twitterissä rakentuva Raskasta Joulua -uusheimo on esimerkki nykyajalle tyypillisestä yleisöjen pirstaloitumisesta. Palveluja räätälöidään entistä pidemmälle, minkä vuoksi erityisesti markkinoinnin näkökulmasta on tärkeää selvittää tarkemmin, mikä saa ihmiset liittymään ainakin hetkellisesti osaksi erilaisia yhteisöjä.

Jarkko Saarisen kirja-arvostelu Hanna Apajalahden (2017) teoksesta *Kulttuurimatkailijan Lappi* avaa lehtemme uuden Ajankohtaista-palstan. Johan Edelheim kirjoittaa Ajankohtaista-palstalla kuulumisia TEFI10-konferenssista Pyhänturilta. Hän kuvaa samalla osallisuuttaan TEFI-verkostossa merkittävänä keinona reflektoida omaa ajattelutapaansa ja tieteen tekemisen tapaansa. Toivomme jatkossakin palstalle kirja-arvosteluita, konferenssiraportteja ja esimerkiksi haastatteluita.

Matkailututkimus-lehden tämän vuoden toinen numero keskittyy perinteisesti nimettyyn teemaan, joka tällä kertaa on *Paikallinen arki matkailussa*. Teemanumeron tavoitteena on ottaa osaa kasvavan matkailun ilmiön tarkasteluun ja ymmärtämiseen – paikallisesta arjesta käsin. Millaisia osallistumisen mahdollisuuksia ja osallisuuden kokemuksia matkailu voi tarjota erilaisille toimijoille, kuten asukkaille, yrittäjille, yhdistyksille, urheiluseuroille, tai muille kansalaistoiminnan muodoille? Teemanumeron avulla pyrimme antamaan tilaa erilaisille äänille kasvua painottavissa keskusteluissa ja olemme samalla mukana luomassa tulevaisuuden matkailun järjestyksiä. Teemanumeron toimittavat Maria Hakkarainen, Minni Haanpää ja Anu Harju-Myllyaho. Siihen tarkoitettujen tekstien abstraktit tulee lähettää hyväksyttäväksi viimeistään 30.8.2018 osoitteeseen: maria.hakkarainen(at)ulapland.fi. Käsikirjoitukset lähetetään arvioitaviksi journal.fi-palvelussa viimeistään 15.10.2018.

Rovaniemellä 21.6.2018

Outi Rantala

Päätoimittaja

Lähteet

- Jóhannesson, G. T., Ren, C. & van der Duim, R. (2012). Gatherings: Ordering, materiality and multiplicity. Teoksessa G. T. Jóhannesson, C. Ren & R. van der Duim, R. (toim.), *Actor-network theory and tourism: Ordering, materiality and multiplicity* (s. 164–173). London: Routledge.
- Kyyrä, S. (2017). Matkailun ennakointi. Teoksessa J. Edelheim & H. Ilola (toim.), *Matkailututkimuksen avainkäsitteet* (s. 198–203). Rovaniemi: Lapland University Press.
- Law, J. & Urry, J. (2004). Enacting the social. *Economy and Society*, 33, 390–410.
<https://doi.org/10.1080/0308514042000225716>